

Hofors kommun
bun@hofors.se

Rektorn vid Lillåskolan
magnus.wallinder@hofors.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Lillåskolan
i Hofors kommun

Tillsyn i Lillåskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Hofors kommun under hösten 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Lillåskolan besöktes av Skolinspektionen den 2 september 2014.

Fakta om skolenheten

Lillåskolan är en skolenhet med förskoleklass, fritidshem och, från och med hösten 2014, årskurserna 1-6. Tidigare har skolan haft årskurserna 1-5. Skolan är belägen i samhället Hofors i Hofors kommun. Skolenheten leds av en rektor. Vid skolan finns, enligt uppgifter från rektorn i september 2014, 25 elever i förskoleklass och 157 elever i grundskolans årskurser 1-6. Fritidshem och förskola beskrivs i separata beslut avseende hela kommunens ansvarstagande för dessa verksamheter.

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Skolverkets nationella statistik (SIRIS) för de nationella ämnesproven i matematik läsåret 2012/2013 visar att andelen elever som nådde kravnivån i de sju delproven varierade mellan 65 och 100 procent. Lägst resultat uppnåddes i delprovet "Problemlösning", där resultatet (65 procent) var sämre än i riket (81 procent). Vidare visar samma statistik att andelen elever som nådde kravnivån i de åtta delproven i de nationella ämnesproven i svenska varierade mellan 78 och 100 procent läsåret 2012/2013. Lägst resultat uppnåddes i delprovet "Muntlig uppgift" där resultatet (78 procent) var sämre än riket (95 procent).

Av skolans egen sammanställning av kunskapsresultaten för årskurs 3 våren 2014 framgår att cirka 85 procent av eleverna uppnådde kunskapskraven i ämnet svenska. Motsvarande andel i ämnet matematik var drygt 90 procent och i ämnet engelska cirka 95 procent. I de samhällsorienterande och naturorienterande ämnena redovisar skolan en måluppfyllelse på över 90 procent.

Årskurs 5/6

Eftersom skolan först höstterminen 2014 har årskurs 6 saknas statistik för denna årskurs.

Enligt uppgift från rektorn låg måluppfyllelsen för årskurs 5 våren 2014 mellan 70 och 95 procent beroende på ämne. Lägst var måluppfyllelsen i ämnena svenska (70 procent), engelska, matematik och teknik (75 procent).

Helhetsbedömning

Skolinspektionen ser vid tillsynen av Lillåskolan i Hofors kommun en verksamhet som i flertalet avseenden fungerar väl och som strävar efter att ge alla elever möjlighet att nå de nationella målen för utbildningen. Bland annat bedömer Skolinspektionen att skolans arbete inom elevhälsa, att ge särskilt stöd och att följa upp elevernas kunskapsresultat är väl fungerande. Rektorn tar ansvar som pedagogisk ledare och driver frågor som är inriktade mot elevernas utveckling och lärande. Han har god kunskap om skolans inre arbete och om elevernas kunskapsutveckling. Rektorn har bland annat tagit fram ett fempunktsprogram för att utveckla skolan och för att höja elevernas kunskapsresultat. Lärarna bedöms dock kunna bli bättre på att skapa stimulans och utmaningar för de elever som kan nå längre i sin kunskapsutveckling. Mot bakgrund av att elevernas resultat behöver förbättras bedömer Skolinspektionen det som angeläget att skolan förbättrar undervisningen inom detta område.

Vid besöket uppfattade Skolinspektionen klimatet på skolan som överlag lugnt och trivsamt. Värdegrundsarbetet genomsyrar personalens arbete. Det framkommer dock, i synnerhet i intervjuer med eleverna, att det förekommer kränkningar och Skolinspektionens bedömning är att det förebyggande arbetet behöver vidareutvecklas ytterligare. Skolans plan mot kränkande behandling bör tydligare utgå från de behov skolan identifierat inom detta område.

Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Hofors kommun att vidta nedanstående åtgärd/åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den **19 januari 2015** redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Hofors kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Se till att lärarna ger elever som lätt når kunskapskraven, ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Motivering

Enligt skollagen ska alla barn och elever ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Lärarna beskriver i intervju att de ibland grupperar eleverna och ger dem möjlighet att arbeta i olika läromedel. De uppger dock att de ofta inte riktigt har tid med de starka eleverna utan att det blir de elever som behöver mest stöd som prioriteras i undervisningen. En del elever vittnar om att de ibland får vänta in de andra och att de inte alltid får något mer utmanande att göra. Rektorn uppger i intervju att det i nuläget inte finns någon plan för hur elever som lätt når kunskapskraven ska ges ledning och stimulans.

Mot bakgrund av att elevernas resultat överlag kan förbättras gör Skolinspektionen bedömningen att detta område är angeläget för skolan att utveckla.

Tillsynen visar att det finns brister i skolans arbete med undervisning och lärande. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Hofors kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

3 kap. 3 § skollagen

Trygghet och studiero**Bedömning**

Hofors kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att det vid skolenheten genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling.
- Se till att planen mot kränkande behandling innehåller en översikt över de åtgärder som behövs inom ramen för varje särskild verksamhet för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever samt att planen innehåller en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Motivering

Enligt skollagen ska utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. I skollagen anges att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. I huvudmannens övergripande skyldighet att motverka kränkande behandling ingår att se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling.

Skolinspektionens bedömning är att skolan behöver vidareutveckla det förebyggande arbetet för att förhindra kränkningar. Lärarna ger i intervju flera exempel på hur de kontinuerligt arbetar förebyggande, exempelvis genom att prata med eleverna om hur man ska vara mot varandra och genom att prata om och ta vara på människors olikheter. Det finns dock inga riktlinjer på skolnivå för hur detta arbete ska bedrivas utan det är upp till varje lärare att göra det på sitt sätt. Dock förekommer ibland temaveckor inom detta område. Vid samtal med lärare och representanter för elevhälsan framkommer att man inte tror att man ser allt som händer i form av exempelvis kränkningar, men att man ofta pratar med eleverna om vikten av att berätta för en vuxen om det har hänt något. I intervjuer med elever framkommer olika exempel på händelser som förekommer, såsom fysiska bråk, att man ser elever som är ensamma på rasten eller att elever viskar bakom ryggen på andra elever. Eleverna anger också platser på skolgården där kränkningar inträffar och det råder delade meningar bland eleverna huruvida skolans rastvaktsystem är väl fungerande eller inte. Några elever uppger att det fungerar, medan andra säger att rastvakterna till exempel inte alltid befinner sig där de borde vara. Eleverna vittnar också om att de inte alltid berättar för någon vuxen om sådant som inträffar. Anledningen till det anges vara att man inte vill bli indragen eller att man hoppas att någon annan ska berätta för de vuxna vad som hänt. Rektorn uppger att det föregående läsår

uppstod en del kränkningar, i synnerhet i en klass, men att detta nu har avhjälpits. Av den skolenkät som Hofors kommun genomfört år 2014 framgår att knappt 60 procent av eleverna instämmer helt i påståendet "Jag känner mig trygg i skolan". Skolinspektionens bedömning är att skolan behöver vidareutveckla det förebyggande arbetet för att förhindra att kränkningar förekommer.

Skolans plan mot diskriminering och annan kränkande behandling

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. I Skolverkets allmänna råd för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling (SKOLFS 2012:10) anges att arbetet med planen mot kränkande behandling bör bedrivas så att planen återspeglar förhållandena i varje enskild verksamhet.

Enligt Skolinspektionens praxis innebär "en översikt över de åtgärder som behövs" krav på att vissa rutiner ska finnas i planen; rutiner för akuta åtgärder vid situationer av kränkande behandling, rutiner för uppföljande insatser samt rutiner för hur händelser och åtgärder ska dokumenteras. Dessutom ska rutinerna enligt praxis ha såväl ett elev- elev – perspektiv (kränkningar elever sinsemellan) som ett vuxen-elev – perspektiv (kränkningar av vuxen mot barn/elev).

Skolinspektionen har tagit del av Lillåskolans "Likabehandlingsplan" för läsåret 2013/2014. Planen innehåller bland annat förebyggande åtgärder och hur skolan ska arbeta för att upptäcka kränkande behandling. Planen saknar dock en redovisning över hur föregående års åtgärder har genomförts och kopplingen mellan skolans identifierade behov och de åtgärder som är tänkta att genomföras behöver förtydligas. Planen återspeglar inte tydligt fritidshemmets och förskoleklassens verksamhet och behov. Det framgår inte heller tydligt vad en elev som upplever sig kränkt av någon vuxen ska göra.

Rektorn är medveten om planens brister och uppger att planen kommer att revideras under hösten 2014.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans arbete med trygghet och studiero. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Hofors kommun föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

5 kap. 3 §, 6 kap. 6-8 §§ skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Beslutsfattare

Lotta Hedén
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under 1-3 dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.